

ZAHRAŇIČÍ

in.ihned.cz/zahranici

Satelitní městečko Atlantico Sul – scéna jak z okolí Prahy. V angolských podmínkách ale vše jistí zeď a ochranka.

Obyvatelé slumu mají jiné starosti než zaměstnanci ropných společností.

V močálovité malarické oblasti, kterou tehdy kontrolovalo hnutí UNITA, nefungovalo ani zásobování. Dana se odjela rozhodovat do Luandy, když UNITA obsadila vesničku Andrada, kde měli mít práci: „Nikdy jsme se tam už nevrátili, zůstali jsme v relativním bezpečí Luandy. S nočními zákazy vycházení, s lístkovým systémem na potraviny, s občasnou noční střílbou, s omezeným zásobováním vodou a elektřinou.“

Okna do lepšího světa

Zůstávala v nich víra v lepší dny, jediným světlým bodem pak byla práce. Daně se splnil její sen učit, po devíti letech od ukončení pedagogických studií předstoupila poprvé před své žáky, studenty oboru metalurgie, na jednom luandském učilišti. Někteří její studenti byli starší než ona, protože strávili ve válce třeba deset let.

„Byla válka, ale lidé žili dál, měli své problémy, chodili se bavit – jen s tím rozdílem, že se přece jen drželi spíše doma. Existovala vlastně pouze tržiště, obchodů bylo málo,

stejně tak restaurací. Tak jsme třeba chléb nebo jogurty vyráběli doma,“ říká sympatická rusovláška. I komunikace s Evropou byla v těch dobách obtížná, dopisy obletěly většinou celý svět, než se dostaly do střední Evropy...

Danin manžel měl štěstí – díky svému vzdělání nemusel narukovat. Zachránila ho nafta a geologie. Angola ho potřebovala jako experta, ne jako bezejmenného vojáka, jakých byly statisíce. Nyní je to vlastně stejné – pracuje u ropné firmy British Petroleum. Dana už neučí, dostala se pro změnu do světa financí.

A dnes? „Můžu napsat celý román a nevstihne realitu. Mír otevřel Angolu světu. Je tu přítomna budoucnost, ale přitom stačí přejít pár kilometrů za Luandu, kde se žije jako před staletími. Jaká je to země? Bojím se jednoho slova, bojím se hodnotit, kritizovat, škatulkovat... Zkusme žít v jejich čase, v jejich rozměru a naučme se tu zemi vnímat...“ říká Dana.

Projíždíme městem kolem pláží, špinavých stejně jako slumy. Na pobřeží mají zřejmě školáci výuku tělocviku, kousek vedle piknikuje u starého vraku automobilu skupinka místních. Vedle stopuje chlapík s jedinou langustou v ruce a snaží se ulovit zákazníka. Tou samou ulicí se řítí džíp za miliony korun.

Neexistuje snad dům (pokud se ovšem tento výraz dá použít u drtivé většiny místních obydlí), na kterém není nalepen, jako veliké ucho naslouchající Západu, satelit. Jedou tu zejména brazilské televizní stanice a brazilské telenovely – coby okno do lepšího světa plného pohodlí a dostatku. Snad se ho jednou dočkají všichni Luandané. ■

FOTO: LENKA KLICPEROVÁ

Billboard v Ponto Final

LENKA KLICPEROVÁ

Autorka je šéfredaktorkou časopisu Lidé a Země

Síla ropy

Denně se v Angole vytěží kolem 1,2 milionu barelů ropy a toto číslo by se mělo v příštích letech zdvojnásobit. Po Nigérii má země největší zásoby ropy na černém kontinentě.

Ropa je hlavním artiklem, na který Angola sází. Po letech občanské války zažívá nesmírný hospodářský boom – právě díky ropě, z níž plyne 90 procent státních příjmů. V minulém roce vzrostlo HDP Angoly o 17 procent. Ropné rezervy země se odhadují na 5,5 miliardy barelů, zásoby plynu pak na 44 miliard m³.

V Angole těží ropy americké firmy jako Chevron Texaco či Exxon Mobil, francouzská společnost Total či britská BP. Angolská vláda kontroluje těžbu prostřednictvím státní společnosti Sonangol. Vznikla před dvaatřiceti lety a se všemi zahraničními společnostmi podepisuje smlouvy o sdílení produkce.

Problémem je ale špatné hospodaření a nesmírná korupce. Peníze se tak nedostanou k těm, kteří je potřebují. Daňový systém, ježmuž podléhá těžba ropy, je nesmírně složitý a neprůhledný, a tak zůstává prostor pro úplatky a podvody téměř nekonečný. Sedmdesát procent obyvatelstva tudíž nadále žije pod hranicí chudoby.